

ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»

*Навчально-науковий інститут
менеджменту та психології*

*Кафедра публічного управління і
проектного менеджменту*

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Антикризовий менеджмент публічного управління

Загальна інформація	Пояснення
Ступінь вищої освіти*	магістр доктор філософії
Освітня програма*	без обмежень
Спеціальність*	без обмежень
Рік навчання, семестр *	1-й, 2-й
Кількість кредитів*	3
Форма навчання*	заочна
Форма підсумкового контролю*	залік
Мова викладання*	українська
Інформація про викладача	
Лектор*	 <p>Ковтун Оксана Анатоліївна кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного управління та проектного менеджменту</p>
Профайл лектора*	<p>Профіль вченого на сайті УМО: http://umo.edu.ua/institutes/imp/struktura-institutu/kaf-upravl-proekt/sklad/kovtun-oksana-anatolijivna ORCID iD https://orcid.org/0000-0002-0159-730X</p>

	Профіль вченого у Google Scholar https://scholar.google.com.ua/citations?user=s6z9be4AAAAJ&hl=uk&authuser=1
Канали комунікації*	Сторінка кафедри на сайті Університету: http://umo.edu.ua/institutes/imp/struktura-institutu/kaf-upravl-proekt/o-kafedre Адреса корпоративної електронної пошти: kafedraupzd@ukr.net Телефон кафедри: (044)– 484–01–98 Мобільний телефон кафедри: (066)–089–97–88, (050) 050 44 71 Новини та оголошення: http://umo.edu.ua/institutes/imp/ogholoshennja Особиста електронна пошта викладача: inter-umo@ukr.net
Про дисципліну	
Анотація курсу: в т.ч. мета та цілі курсу*	<p>Актуальність дисципліни обумовлена об'єктивним характером системних змін в Україні, демократичною сутністю суспільних перетворень, що зумовлюють необхідність проведення низки реформ і спеціальних програм у пріоритетних сферах розвитку держави. Це потребує розробки антикризових технологій, спрямованих на усунення причин кризових явищ у системі державного управління на основі оптимізації взаємодії між громадянським суспільством, владою та бізнесом, де кожна сторона має свою зону відповідальності. Тому найактуальнішим питанням сьогодення є розробка і реалізація ефективних механізмів антикризового управління соціально-економічними процесами з урахуванням ресурсних обмежень, що передбачає застосування різноманітних наукових підходів.</p> <p>Мета – формуванні системи професійної компетенції (знань, практичних вмінь та навичок) щодо управління у кризових ситуаціях в публічному секторі, розв'язання складних завдань стратегічного антикризового менеджменту в публічному управлінні, організації системи антикризового управління, адекватної вимогам сучасної ринкової економіки та завданням державної політики.</p> <p>Основні завдання: -формування навичок критичного наукового аналізу сучасних наукових концепцій і теорій антикризового управління; підвищення рівня управлінської компетенції за допомогою набуття спеціальної підготовки в сфері антикризового менеджменту публічного управління; оволодіння методологією антикризового управління в публічному секторі з урахуванням глобалізаційних викликів та сучасних ринкових умов господарювання; оволодіння методами, техніками та технологіями розробки стратегії антикризового управління в публічному секторі; формування навичок з нормативно-правового та організаційного регулювання антикризового управління в публічній сфері.</p>
Компетентності та результати навчання* Перелік соціальних, м'яких навичок (soft skills)	<p>Загальні компетентності. Здатність до формування системного наукового світогляду в сфері антикризового менеджменту публічного управління, професійної етики та культурного кругозору. Здатність аналізувати та переосмислювати наявний стан антикризового управління в публічному секторі, удосконалювати існуючу професійну практику антикризового управління, розв'язувати значущі соціально-економічні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми щодо застосування інструментів антикризового менеджменту в публічному управлінні. Здатність ініціювати дослідницько-інноваційні проекти щодо розробки та реалізації стратегій (концепцій, планів) антикризового менеджменту</p>

публічного управління, самостійно працювати над їх розробкою та реалізацією. Здатність презентувати результати власних досліджень на всіх рівнях українською мовою. Здатність налагоджувати наукову взаємодію, співробітництво під час розробки та реалізації стратегії та тактики антикризового управління в публічному секторі.

Фахові компетентності. Здатність до оволодіння та розвитку методології антикризового менеджменту публічного управління. Здатність науково обґрунтовувати, розробляти та здійснювати експертизу нормативно-правових актів, аналітичних довідок, пропозицій, доповідей в галузі антикризового управління. Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями (документи) розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та на рівні організації стосовно антикризового менеджменту публічного управління. Здатність ініціювати, організовувати та керувати інноваційними антикризовими проєктами на різних рівнях публічного управління та адміністрування. Здатність розробляти та реалізовувати антикризові заходи задля забезпечення стійкого розвитку суб'єктів публічного управління та адміністрування на рівні держави, регіону, громади. Здатність застосовувати, розробляти й удосконалювати сучасні технології антикризового управління, в тому числі застосування адміністративно-управлінських, інформаційно-комунікаційних, економічних механізмів в управлінській, адміністративній, науковій та освітній (педагогічній) діяльності. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення, в тому числі в конфліктних ситуаціях, а також з метою їх запобігання.

Результати навчання:

знати:

- основні теоретичні концепції, предмет, методи, завдання науки антикризового управління в публічному секторі;
- принципи, форми та методи організаційно-нормативного забезпечення антикризового управління в публічному секторі;
- основні принципи, механізми розробки та реалізації державної антикризової політики;
- основні засади формування та реалізації антикризової стратегії згідно із цілями сталого розвитку;
- зарубіжні практики антикризового управління у публічному секторі;
- сучасні підходи та інструменти виявлення, запобігання та нівелювання кризових явищ;
- принципи та інструменти здійснення моніторингу кризових явищ складних соціально-економічних систем;
- алгоритм прийняття управлінських рішень у кризовій ситуації;

уміти:

- абстрактно мислити, аналізувати й синтезувати інформацію, отриману в процесі моніторингу кризових явищ складних соціально-економічних систем ;
- використовувати сучасні методи обробки й інтерпретації інформації під час наукових досліджень та інноваційної діяльності щодо антикризового управління в публічному секторі;
- нести соціальну і етичну відповідальність за прийняті управлінські рішення у процесі антикризового управління;
- займатися саморозвитком, самореалізацією у процесі аналізу та підготовки професійної документації стосовно розробки та реалізації антикризових заходів;
- володіти арсеналом ефективних антикризових прийомів (інструментів), які дають змогу діагностувати, нівелювати кризові явища та розробляти антикризову стратегію (програму) в публічному управлінні та адмініструванні;
- здійснювати комунікацію на різних рівнях відповідно до вимог

	<p>моралі та професійної етики;</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналізувати й оцінювати державну антикризову політику та представляти результати її реалізації на державному, регіональному, місцевому рівнях; – застосовувати інструменти антикризового регулювання процесів розвитку територій та управління антикризовими програмами на регіональному та місцевому рівнях; – формувати проекти антикризових стратегій та концепцій в публічному секторі; – визначати цілі, завдання та інструменти антикризового управління території на різних рівнях з урахуванням специфіки соціально-економічного та політичного розвитку, розробляти рекомендації щодо формування стратегії і тактики державної політики антикризового управління територіями; – приймати обґрунтовані рішення в складних, непередбачуваних та кризових умовах, діяти соціально відповідально та свідомо. 		
Структура курсу*	<p>Модуль 1. Теоретичні основи антикризового управління.</p> <p>Тема 1. Поняття кризи та класифікація кризових явищ.</p> <p>Тема 2. Практика та досвід державного антикризового регулювання.</p> <p>Тема 3. Методи та організація моніторингу в антикризовому менеджменті.</p> <p>Тема 4. Стратегічні цілі і завдання антикризового менеджменту</p> <p>Модуль 2. Антикризове управління на державному та регіональному рівнях.</p> <p>Тема 5. Антикризовий менеджмент в системі публічного управління.</p> <p>Тема 6. Антикризове управління в умовах модернізації публічного управління.</p> <p>Тема 7. Особливості антикризового управління регіоном та економічна безпека.</p> <p>Модуль 3. Антикризове управління в органах державної влади та місцевого самоврядування.</p> <p>Тема 8. Концептуальні підходи до формування системи антикризового управління в органах державної влади та місцевого самоврядування.</p> <p>Тема 9. Специфіка управління персоналом органів влади та прийняття управлінських рішень в умовах кризових явищ.</p>		
Години (лекц./ сем.)	Тема	Результати навчання за дисципліною	Завдання
2/2	Тема 1. Поняття кризи та класифікація кризових явищ	<p>Знати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і зміст поняття «криза», «антикризовий стан», «ризик», «антикризове управління». 2. Причини та наслідки криз. 3. Класифікація кризових явищ. 4. Особливості економічних криз. 4. Соціальні та політичні кризи. 	<p>Вивчити самостійно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Циклічний характер розвитку. Теорія циклів. 2. Циклічні та нециклічні кризи. 3. Організаційні кризи. 4. Психологічні кризи. 5. Технологічна криза як криза нових технологічних ідей в умовах явно вираженої потреби в нових технологіях.
-/2	Тема 2. Практика та досвід державного антикризового регулювання	<p>Знати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль та місце держави в антикризовому управлінні. 2. Інституціональна система антикризового 	<p>Вивчити самостійно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Механізми державного регулювання кризових ситуацій. 2. Діяльність органів

		управління економікою. 3. Правова база та основні методики антикризового державного регулювання. 4. Антикризове регулювання в економічній сфері (макрорівень).	виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в умовах надзвичайного стану. 3. Основи інституту банкрутства в Україні та перспективи його подальшого розвитку.
2/2	Тема 3. Методи та організація моніторингу в антикризовому менеджменті	Знати: 1. Діагностика криз в процесі управління. 2. Методи моделювання діагностики кризових явищ і процесів. 3. Роль і значення інформації в діагностиці криз. 4. Моніторинг в системі антикризового управління. 5. Ризики в антикризовому управлінні. 6. Класифікація ризиків за ознаками в антикризовому менеджменті. 7. Управління ризиком в процесі розробки й реалізації управлінського рішення.	Вивчити самостійно: 1. Основні вимоги до моніторингу. 2. Методичні принципи системи моніторингу. 3. Методологія моніторингу. 4. Динамічний спосіб моніторингу. 5. Конкурентний, порівняльний, комплексний, базовий (фоновий), проблемний спосіб моніторингу. 6. Комунікативна діяльність в управлінні кризами та ризиками.
-/2	Тема 4. Стратегічні цілі і завдання антикризового менеджменту	Знати: 1. Стратегічні цілі і завдання антикризового управління. 2. Реактивне та превентивне антикризове управління. 3. Активне та пасивне антикризове управління. 4. Кризи в тенденціях макро- і мікроекономічного розвитку 5. Методи антикризового управління.	Вивчити самостійно: 1. Індикатори кризових явищ. 2. Концептуальна установка антикризового управління організаціями. 3. Контроль як елемент системи антикризового управління. 4. Види контролю в антикризовому менеджменті.
2/2	Тема 5. Антикризовий менеджмент в системі публічного управління .	Знати: 1. Державне і муніципальне антикризове управління. 2. Роль держави в управлінні економікою та соціальними процесами в умовах кризи. 3. Теорія державного антикризового управління. 4. Основні види антикризового управління. 5. Підсистеми антикризового управління держави. 6. Основні принципи і	Вивчити самостійно: 1. Принципи ефективності державного антикризового управління. 2. Етапи антикризової політики держави. 3. Важелі антикризової політики держави. 4. Заходи антикризової політики держави. 5. Основні напрями антикризової політики держави. 6. Особливості державної антикризової політики в Україні.

		форми антикризового державного управління	
-/2	Тема 6. Антикризове управління в умовах модернізації публічного управління	Знати: 1. Політична ситуація в Україні: кризові тенденції та шляхи їх подолання. 2. Стратегічне планування для забезпечення довгострокового розвитку країни в умовах реалізації Стратегії сталого розвитку України. 3. Пріоритетні галузі реформування в рамках антикризового управління. 4. Практичні інструменти антикризового управління. 5. Соціально-економічний розвиток України: реформи для подолання наслідків зовнішньої агресії та системної кризи.	Вивчити самостійно: 1. Антикризові технології як механізми реалізації цілей державного управління. 2. Конституційні аспекти розподілу повноважень у системі вищих органів державної влади України. 3. Інноваційний розвиток як передумова ефективного впровадження реформ. 4. Кризові явища у світовій економіці та антикризова політика. 5. Соціальний діалог як інструмент антикризового управління.
2/2	Тема 7. Особливості антикризового управління регіоном та економічна безпека	Знати: 1. Чинники кризи регіональної соціально-економічної системи. 2. Принципи та етапи антикризового управління регіоном. 3. Концептуальна модель антикризового управління регіоном, адаптована до динамічних змін в економіці. 4. Поняття економічної безпеки держави та регіону. 5. Характерні ознаки економічної безпеки регіону. 6. Індикатори економічної безпеки регіону.	Вивчити самостійно: 1. Інформаційно-аналітичне забезпечення регіонального антикризового управління. 2. Методологія оцінювання стану регіону за ознаками «сталість», «стійкість» та «розвиток». 3. Основні поняття і принципи економічної безпеки.
1/2	Тема 8. Концептуальні підходи до формування системи антикризового управління в органах державної влади та місцевого самоврядування	Знати: 1. Загальні принципи управління та вибір стратегічних напрямів виходу з кризи. 2. Розробка концепції подолання кризи: основні етапи. 3. Проблеми реалізації заходів концепції щодо виходу з кризової ситуації. 4. Моніторинг змін внутрішніх та зовнішніх факторів. 5. Антикризовий	Вивчити самостійно: 1. Механізм антикризового управління: субстанціональні та функціональні елементи. 2. Мотивація, ініціативність та корпоративність як пріоритет у механізмі антикризового управління в публічному секторі. 3. Комплексний механізм оперативного управління та його елементи. 4. Мотиваційний механізм антикризового управління.

		стратегічний план. 6. Інноваційні стратегії антикризового розвитку (І. Шумпетер). 7. Антикризове управління та управління змінами в системі менеджменту органів влади. 8. Управління структурними змінами в системі органів влади. 9. Формування портфелю альтернативних стратегій антикризового управління та управління змінами. 10. Методика реалізації антикризового управління в системі менеджменту органів влади.	5. Специфічні механізми антикризового управління. 6. Механізми державної підтримки.
1/4	Тема 9. Специфіка управління персоналом органів влади та прийняття управлінських рішень в умовах кризових явищ	Знати: 1. Врегулювання конфлікту інтересів на державній службі: можливості застосування європейського досвіду в Україні. 2. Аналіз діалогових ініціатив щодо врегулювання конфлікту в Україні. 3. Розробка управлінських рішень. 4. Загальна послідовність розробки управлінських рішень в антикризовому менеджменті в публічному секторі.	Вивчити самостійно: 1. Конфлікти: сутність, причини, різновиди, та стадії протікання. 2. Стратегії та моделі поведінки в умовах конфлікту. 3. Розв’язання, управління та попередження конфліктів. 4. Переговори й фасилітація. 5. Посередництво в конфліктах. 6. Етико-психологічні засади ділового спілкування. 7. Поради управлінцю щодо безконфліктного спілкування. 8. Стрес і стресори як наслідок конфліктності в управлінській діяльності (стрес-менеджмент). 9. Управлінська діяльність і конфліктогени.
Місце дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти		Дисципліна інтегрує відповідно до свого предмету знання з іншими галузями знань: соціологічних, педагогічних, психологічних, економічних наук тощо. Перелік дисциплін, вивчення яких передуює дисципліні: ОК1 Філософія освіти і методологія наукових досліджень, ОК2 Гносеологічні, аксіологічні, праксеологічні аспекти публічного управління, ОК5 Комунікативне забезпечення публічного управління та адміністрування, ОК7 Організаційна та проєктна дослідницько-інноваційна діяльність, ОК11 Іноземна мова та академічне письмо Перелік дисциплін, для вивчення яких обов’язкове знання даної дисципліни: ОК4 Стратегічне планування та управління змінами в публічному управлінні, ОК6 Демократизація механізмів публічного управління та адміністрування	
Розширена інформація			

Методи, технології навчання та викладання	Лекції, практичні заняття, презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, дебати, презентація
Засоби навчання	Мультимедійна апаратура, екран, бібліотечні фонди, проектор, фліпчарт
Інформаційні ресурси*	<p>Рекомендована література (основна)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адамська О. Антикризове управління в контексті реагування на регіональні виклики: теоретико-методологічний аспект. <i>Ефективність державного управління</i>. 2018. Вип. 2 (55). Ч. 1. С. 30-38. 2. Алейнікова О.В. Політика децентралізації влади в Україні: проблеми та ризики. <i>Економічні, соціальні та інформаційні аспекти європейських інтеграційних процесів: Матеріали II Міжнародного науково-практичного семінару</i>, 18-20 березня 2019 р. Київ: Навчально-науковий інститут менеджменту та психології ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2019. С. 7–16. – електрон. опт. диск. URL: http://umo.edu.ua/materiali-konferencij-nimp 3. Аналіз соціально-економічного розвитку регіонів за січень – вересень 2019 року. Міністерство розвитку громад та територій України. Київ, 2020. 15 с. URL: https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/12/Analizsotsialno-ekonomichnogo-rozvitku-regioniv-za-sichen-veresen-2019-roku.pdf 4. Аніщенко Л.О. Зарубіжний досвід антикризового управління. <i>Економічний простір</i>. 2012. № 68. С. 143-156. 5. Бelay С.В. Державні механізми протидії кризовим явищам соціально-економічного характеру: теорія, методологія, практика : монографія. Харків : Вид-во НАНГУ, 2015. 349 с. 6. Бліщук К. Управління розвитком території: економічні аспекти. <i>Ефективність державного управління</i>. Ч.2 2018. Вип.1(54). С. 217-224. URL : http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_54/fail/27.pdf 7. Бутко М.П., Маюренко С.О. Теоретичні засади кризових явищ в економіці. <i>Економіка та держава</i>. 2011. № 4. С. 4-7. 8. Васильців Т.Г. Фінансові механізми та інструменти подолання дисбалансів соціально-економічного розвитку України: монографія. Ред. Т.Г. Васильців. Львів: Ліга-Прес, 2016. 596 с. URL: http://ird.gov.ua/irdp/p20160803.pdf 9. Ватченко О.Б., Шаранов Р.С. Генезис поняття «криза» у розвитку соціально-економічних систем. <i>Бізнес-навігатор</i>. Випуск 6.1. 2019. № 1 (56). С.147- 153. 10. Газарян С.В. Теоретичні основи антикризового управління в регіоні. <i>Публічне управління: теорія та практика</i>. 2013. Вип. 2. С.56-61. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pubupr_2013_2_11 11. Давиденко В.В. Використання превентивного антикризового управління в діяльності підприємств. <i>Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»</i>. 2016. №13. URL: http://ev.fmm.kpi.ua/article/viewFile/80333/75975 12. Діденко Н.Г. Європейський досвід підготовки державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування до професійної діяльності в нестандартних ситуаціях. <i>Публічна служба в модерній державі : матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю державної служби України</i>. Київ, 13 червня 2018 року; за заг. ред. Войтович Р.В., Ворони П.В. Київ: ІПК ДСЗУ, 2018. С.239-242. 13. Діденко Н.Г. Політика «активного старіння» в ЄС як фактор посилення ефективності соціального захисту в посткризовий період. <i>Назустріч викликам співробітництва між Україною та ЄС: досвід Центрів Жана Моне в Києві та Донецьку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції</i>. Маріуполь, 2015. Маріуполь: ДонДУУ, 2015. С.30-38. 14. Діденко Н.Г. Розвиток соціальної інфраструктури громад в умовах децентралізації. <i>Розвиток регіонів і громад в умовах адміністративно-територіальної реформи: перспективи та загрози : збірник матеріалів доповідей міжнародної науково-практичної конференції</i>. Тернопіль-Вишнівець, 20-21 жовтня 2015 року. Тернопіль : Видавництво «Крок», 2015. С.17-21. 15. Євразійський стандарт антикризового управління проектами. URL: www.epmc.ru/docs/ESUP_K_AKPM_090321_02.pdf 16. Жаліло Я.А., Кононенко К.А., Яблонський В.М. [та ін.] Системна криза в Україні: передумови, ризики, шляхи подолання. <i>Аналітична доповідь</i>. За заг. ред.

- Я.А. Жаліла. Київ: НІСД, 2014. 132 с.
17. Желюк Т.Л. Регіональний розвиток: нові підходи до антикризового управління. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2017. №2. С. 19-36.
18. Зверяков М.І., Зверяков А.М. Антикризове управління фінансовою стійкістю банку в умовах економічних дисбалансів: монографія. Одеса: ОНЕУ, 2015. 418 с.
19. Карташов Є.Г. Децентралізація влади та перспективи розвитку регіональних стратегій. *Теорія і методика управління освітою*. 2017. – № 1(19). URL: <http://umo.edu.ua/elektronne-naukove-fakhove-vidannja-teorija-ta-metodika-upravlinnja-osvitoju>
20. Карташов Є.Г. Реалізація державних та громадських заходів у сфері забезпечення екологічної безпеки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 10. С. 46-49.
21. Кучінка Т.В. Теоретичні аспекти вивчення феномену економічної кризи. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2015. №1(3). С. 29-34.
22. Ладанюк А.П., Луцька Н.М., Кишенько В.Д., Власенко Л.О., Іващук В.В. Методи сучасної теорії управління. Київ: Ліра-К, 2018. 368 с.
23. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством в умовах економіки знань та інтелектуалізації менеджменту. *Економічний форум*. 2016. № 1. С. 161-170. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2016_1_25
24. Мазаракі А.А., Мельник Т.М., Юхименко В.В. та ін. Стратегія посткризового розвитку зовнішньоекономічного сектора України: монографія. За заг. ред. А.А. Мазаракі. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 652 с.
25. Маковоз О. В., Авагімов А.А. Антикризове регулювання як основа стабілізації економіки України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2014. № 46. С. 200-204.
26. Маковоз О.В., Глазкова А.С., Кириченко Є.О. Антикризове регулювання як ефективний вплив держави на розвиток економіки. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2014. Вип. 45. С. 21-25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2014_45_5
27. Малий І.Й., Власенко М.М. Результативність управління публічним сектором в умовах нестабільності. *Економіка та держава*. 2017. №12. С. 33-37.
28. Маркіна І.А., Мохаммед Авад Аль Ширафі. Адаптація концепції сталого розвитку в практику державного антикризового управління охороною здоров'я. *Часопис економічних реформ*. 2016. №4. С. 29-33.
29. Медвідь В.Ю. Сутнісно-змістовні характеристики антикризового управління соціально-економічними процесами в регіонах України. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. № 12. 2018. С. 160-169.
30. Мельниченко О. А. Антикризова політика держави: сутність та пріоритетні напрями. *Теорія та практика державного управління*. 2015. Вип. 2. С. 17-24. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2015_2_5
31. Мостенська Т.Л., Юрій Е.О. Інструменти антикризового управління. *Український журнал прикладної економіки*. Том.4. 2019. №1. С.64-72.
32. Олешко А.А. Антикризове регулювання національної економіки: теорія і практика: монографія. Національний університет ДПС України. Ірпінь: Видавництво НУ ДПС України, 2012. 350 с.
33. Орловська О.В. Світові економічні кризи: причини виникнення, наслідки та шляхи подолання. *Науковий вісник національного лісотехнічного університету України*. 2015. Вип. 25.2. С.197-202.
34. Переверзєва І. Ф. Сутність та співвідношення категорій в антикризовому управлінні підприємством. *Економіка та держава*. 2016. №10. С. 87-89.
35. Петрук І.П. Підвищення інституційної спроможності держави у використанні прогностичного інструментарію для попередження та нівелюванні кризових явищ. *Формування ринкової економіки в Україні*. Частина 2. 2017. Випуск 37(2). С. 79-83.
36. Петрук І.П. Прагматичні підходи до реалізації пакету антикризових заходів в контексті стимулювання ділової активності регіону. *П'яті регіональні та муніципальні читання. Влада і бізнес: Актуальні проблеми партнерства*: матеріали доповідей науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Тернопіль, 17-18 жовтня 2013 р.). Тернопіль, 2013. С. 212-214.
37. Приходченко Т. А. Антикризове управління регіональним розвитком України. *Стратегія економічного розвитку України*. 2016. № 39. С. 118-126.
38. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія; за заг. ред. Сергія Чернова,

Валентини Воронкової, Віктора Банаха, Олександра Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхардт, Регіни Андрюкайтене; Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 606 с.

39. Редькін Д.О. Концептуальні основи антикризового управління. *Ефективна економіка*. 2012. № 4. С. 56-59. URL:

<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/8.1/284.pdf>

40. Романюк С.А. Концептуальні засади регіонального розвитку: від теорії до практики. Київ: НАДУ, 2014. 70 с.

41. Романюк С.А. Розвиток регіонів у відкритій економіці: теорія, політика, практика: монографія. Київ: НАДУ, 2013. 375 с.

42. Сіденко В. Структурні трансформації у світовій економіці: виклики для України : аналітична доповідь. Київ: Заповіт, 2017. 182 с.

43. Сталий розвиток – ХХІ століття: управління, технології, моделі. Дискусії 2018: колективна монографія. За ред. проф. Хлобистова Є.В. Київ, 2018. 668 с.

44. Ткачова Н. М. Розробка ефективного державного механізму антикризового управління. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 8. С. 124-126. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/8_2015/26.pdf

45. Федулова С.О. Оцінка регіонального розвитку на основі нормативної динамічної моделі еталонного режиму функціонування регіональної соціально-економічної системи. *Інноваційна економіка*. 2017. №3-4 (68). С.104-117. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/293580.pdf>.

46. Цікановська Н.А. Інтерпретація понять “виклик”, “небезпека”, “загроза” та “ризик” у теорії фінансової безпеки. *Фінансовий простір*. 2013. № 3 (11). С.110-114. URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1303/13tnaip.pdf>.

47. Чинники і тренди економічного зростання в Україні: колективна монографія. За ред. д-ра екон. наук М.І. Скрипниченка; НАН України, ДУ «ІЕТ екон.та прогнозування НАН України». Київ, 2018. 386 с.

48. Шлапак А.В. Діагностика кризи методами фінансового аналізу. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2014. Вип. 24.6. С. 319-325. URL: http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2014/24_6/51.pdf

49. Шмагун А.В. Розвиток системи моніторингу та прогнозування ринку працевлаштування молоді. *ОЛЬВІЙСЬКИЙ ФОРУМ – 2020: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі. Залучення патріотично активної молоді до розвитку громадянського суспільства як чинник соціальної безпеки України*: тези II Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених, Миколаїв 04.06.2020р. Миколаїв: Видавництво ЧНУ ім. П. Могили, 2020. С. 33-36.

50. Шмагун А.В. Удосконалення гендерного балансу у галузі політичного представництва і керівництва державними процесами як ключове поняття сталого розвитку. *Україна 2030: публічне управління для сталого розвитку*: міжнародна науково-практична конференція, Київ 26-30.10.2020 р. Київ: НАДУ, 2020.

51. Шпачук В. В. Сутність терміну «Антикризове управління». *Науковий вісник Академії муніципального управління*. 2011. Вип. 1. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Nvamu_upravl/2011_1/27.pdf

52. Nina Didenko, Alina Pomaza-Ponomarenko, Stanislav Poroka, Oleksiy Verbitski. Ways of development of institutional system of public administration of social security of Ukrainian regions. *Scientific and practical international conference: Public Administration in the 21st Century: Problems and Development Prospects*. 20 November 2020. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.4274598>.

Підручники та посібники

1. Антикризисный менеджмент: под ред. Грязновой А.Г. Москва: ЭКМОС, 2010. 368 с.

2. Бобылева А.З., Карелина С.А., Пеганова О.М. Антикризисное управление: механизмы государства, технологии бизнеса: учебник и практикум для академического бакалавриата; под общ. ред. А.З. Бобылевой. Москва: Юрайт, 2015. 639 с.

3. Василенко А.І. Державне і муніципальне управління : підручник. URL: http://stud.com.ua/74931/ekonomika/derzhavne_i_munitsipalne_upravlinnya.

4. Державне та регіональне управління : підручник ; за заг. ред. Є. Карташова; Київ, 2019. 223 с.

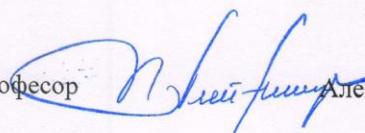
5. Джаман М.О. Теорія економіки регіонів : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 384 с. URL: <http://pidruchniki.com/1584072062958/rps/>

	<p>teoriya_ekonomiki_regioniv</p> <p>6. Іванюта С.М. Антикризове управління: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 288 с.</p> <p>7. Кульчий І.О. Антикризове управління: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2016. 120 с.</p> <p>8. Монастирський Г.Л., Попович Т.М. Антикризове управління : навч. посіб. Тернопіль : Крок, 2015. 180 с.</p> <p>9. Сапа Н.В. Наукові і праксеологічні засади формування механізмів антикризового державного управління в Україні та напрями їх впровадження. <i>Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії</i>. 2012. Вип. 49. С. 191-204.</p> <p>10. Ситник Г. П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади) : підручник. Київ : НАДУ, 2011. 544 с.</p> <p>11. Штангрет А.М., Копилук О.І. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. Київ : Знання, 2007. 335 с.</p> <p>Закони України та інші нормативно-правові акти</p> <p>1. Методика оцінки міжрегіональної та внутрішньо регіональної диференціації соціально-економічного розвитку регіонів : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.05.2009 р. №476. Урядовий портал / Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/216924251</p> <p>2. Про державну службу : закон України від 10.12.2015 р. №889-VIII. <i>Законодавство України</i> : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 24.10.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text.</p> <p>3. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05.02.2015 р. № 156-VIII. <i>Законодавство України</i> : база даних / Верхов. Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text</p> <p>4. Про затвердження Порядку та Методики проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 р. №856. <i>Законодавство України</i> : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 17.09.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2015-%D0%BF#Text</p> <p>5. Про стимулювання розвитку регіонів : Закон України від 08.09.2005 р. №2850-IV. <i>Законодавство України</i> : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 02.12.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-15#Text</p> <p>Інформаційні ресурси</p> <p>Адреси електронних бібліотек:</p> <p>http://lib.onu.edu.ua/ Бібліотека ОНУ ім. І.І. Мечникова</p> <p>http://w.w.w.ognb.odessa.ua/ Бібліотека ім. Горького</p> <p>http://w.w.w.nbu.gov.ua/ Бібліотека ім. В. Вернадського</p> <p>http://lib-gw.univ.kiev.ua/ Бібліотека ім. Максимовича, КНУ</p> <p>http://lib.misto.kiev.ua/ Київська міська бібліотека</p> <p>http://w.w.w.biblioteka.org.ua/ Українська електронна бібліотека</p> <p>http://lib.iitta.gov.ua/ Електронна бібліотека НАПН України</p> <p>Адреси сайтів (інформаційних порталів) органів публічної (виконавчої) влади:</p> <p>www.kmu.gov.ua офіційний сайт Кабінету Міністрів України</p> <p>www.ukrstat.gov.ua офіційний сайт Державної служби статистики України</p> <p>https://www.rada.gov.ua/ портал Верховної Ради України</p>																															
Правила та вимоги																																
Оцінювання досягнень здобувача вищої освіти*	Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти																															
	<table><tr><th colspan="9">Поточний контроль та самостійна робота</th><th rowspan="2">ІПЗ</th><th rowspan="2">Всього</th></tr><tr><th>T1</th><th>T2</th><th>T3</th><th>T4</th><th>T5</th><th>T6</th><th>T7</th><th>T8</th><th>T9</th></tr><tr><td>7</td><td>7</td><td>8</td><td>8</td><td>8</td><td>9</td><td>8</td><td>8</td><td>12</td><td>25</td><td>100</td></tr></table>	Поточний контроль та самостійна робота									ІПЗ	Всього	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	7	7	8	8	8	9	8	8	12	25	100
	Поточний контроль та самостійна робота									ІПЗ			Всього																			
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9																							
7	7	8	8	8	9	8	8	12	25	100																						
Шкала оцінювання: національна та ECTS																																

	<table><tr><th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th><th rowspan="2">Оцінка ECTS</th><th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th></tr><tr><th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th><th>для заліку</th></tr><tr><td>90 – 100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr><tr><td>82-89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr><tr><td>74-81</td><td>C</td></tr><tr><td>64-73</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr><tr><td>60-63</td><td>E</td></tr><tr><td>35-59</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>не зараховано з можливістю повторного складання</td></tr><tr><td>0-34</td><td>F</td><td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td></tr></table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	82-89	B	добре	74-81	C	64-73	D	задовільно	60-63	E	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																										
90 – 100	A	відмінно	зараховано																										
82-89	B	добре																											
74-81	C																												
64-73	D	задовільно																											
60-63	E																												
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										
Дедлайни та перескладання*	<p>Перескладання та повторне вивчення дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДЗВО «УМО»</p> <p>Режим доступу: http://umo.edu.ua/normativni-dokumenty4</p>																												
Правила академічної доброчесності*	<p>Перевірка кваліфікаційних робіт на плагіат здійснюється обов'язково згідно до вимог норм доброчесності</p> <p>Режим доступу: http://umo.edu.ua/vnutrishni-normativni-dokumenty</p>																												
Навчання здобувачів вищої світи з особливими потребами	<p>У сучасних умовах гуманізації освіти, її відкритості та вимог забезпечення усіх верств населення високим рівнем освіченості, особливу увагу необхідно звернути на організацію навчальної діяльності з особами, які мають особливі потреби. Це питання набуває актуальності через постійне зростання кількості таких осіб, що впливає на необхідність перегляду підходів до організації навчального процесу з урахуванням їхніх потреб.</p> <p>Тому в державі створюються сприятливі умови, які б могли допомогти особам з проблемами в розвитку, задовольнити їх потреби, виходячи з реальних можливостей особистості і вимог суспільства.</p> <p>Однією із державних програм такого роду є «Концепція державного стандарту спеціальної освіти дітей з особливими потребами» та інші нормативно-правові документи. Саме гнучкість освітньої системи дозволить отримати освіту відповідно до потенційних можливостей особистості. Основними шляхами реалізації концепції визначено варіативність навчальних планів, освітніх програм та технологій навчання, які б сприяли включенню дітей з особливими потребами у відповідну освітню систему.</p> <p>Режим доступу: https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita/osvita-osib-z-osoblivimi-potrebami-normativna-baza/</p>																												

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну	<p>Формами отримання зворотного зв'язку із здобувачами вищої освіти є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виконання письмових робіт із поданням їх через корпоративну або особисту електронну пошту. 2. Виконання індивідуальних творчих завдань із поданням через корпоративну або особисту електронну пошту, презентація результатів. 3. Онлайн консультації з навчальної дисципліни. 4. Анкети та результати зворотнього зв'язку: http://umo.edu.ua/pu-anketi-ta-rezultati-zvrotnjogho-zvjaku
Оновлення	<p>Оновлення освітнього контенту здійснюється кожного року, спираючись на аналіз новітніх наукових досліджень та практичних доробок в галузі публічного управління та адміністрування. Спираючись на практичний досвід здобувачів вищої освіти та ґрунтуючись на їх запитах, а також запитах стейкхолдерів, до освітньо-наукової програми можуть вноситися зміни згідно до:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Положення Про освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Режим доступу: http://umo.edu.ua/normativni-dokumenti4 2. Положення Про робочу програму навчальної дисципліни у Навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Режим доступу: http://umo.edu.ua/normativni-dokumenti4

Гарант освітньої програми,
доктор наук з державного управління, професор

Алейнікова О.В.

Лектор,
кандидат наук з державного управління, доцент

Ковтун О.А.